

Maanedsoversigt over Plantesygdomme.

287. — Oktober 1946.

Der er for Oktober Maaned modtaget Beretninger fra 49 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 211 Forespørgsler.

SYGDOMME PAA LANDBRUGSPLANTER. KORN OG GRÆSSER.

Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) blev fundet i en indsendt Bygprøve samt i Timothefrø (Jacob Wested, Tystofte).

BÆLGPLANTER.

Kløverens Knoldbægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). I 18 Beretninger skrives blot i 2 om stærke og i 8 om svage Angreb, medens der i 8 Beretninger ikke er iagttaget Angreb. Svampen synes saaledes indtil nu at have været yderst godartet i Angreb.

Skivesvamp (*Pseudopeziza trifolii* & *medicaginis*) konstateredes paa Prøver af indsendt Rødkløver og Lucerne.

Svampen *Stemphylium sarciniforme* fandtes paa indsendte Lucerneprøver, hvis Blade visnede som Følge af Angrebet.

BEDEROER.

Pletsommel (*Ramularia betae*) konstateredes paa indsendte Roerblade, hvor tillige fandtes *Alternaria* sp.

KAALROER, KAAL O. A. KORSBLOMSTREDE.

Hvidplet (*Cercospora brassicae*) konstateredes paa indsendte Kaalroeblade.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*). Fra Ribegnen skrives om stærke Angreb hos Kaalroe, og det skønnes, at Sygdommen optræder foruroligende stærkt og hyppigt (Aage Buchreitz).

Halsraad (*Bakteriose*). Fra 18 Beretninger skrives, i 5 om ikke almindelige og i 10 om almindelige Angreb, der næsten alle var svage og godartede. »Angreb almindelige, men mange Kaalroer fik Saaret helet i Maanedens Løb, saa Skaden ikke blev saa stor som frygtet tidligere paa Sommeren« (H. Agergaard, Askov). »Tæmmelig mange Roer angreb-

ne, men Angrebene standsede paa saa tidligt Tidspunkt, i de fleste Tilfælde, at ny Top er dannet, og Roen tilsyneladende sluppet uden Men« (P. H. Pedersen, Blangstedgaard). Der skrives dog fra enkelte Egne om stærke Angreb: »I mange Marker 30—50 % angrebne Planter« (Engelhart Jensen, Morsø). Fra et Par Egne skrives, at Ødelæggelsen har været mest udbredt hos Wilhelmsburger (K. Bank, Ulfborg; N. M. Nielsen, Kalundborg).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Tørforraadnelse paa Knoldene synes at have været yderst almindelig og hyppigt med stærke Angreb, fortrinsvis hos tidlige og middeltidlige Sorter: »Angrebet meget almindeligt og ødelæggende, megen Eftersmitte efter Optagning i fugtigt Vejr. Værst paa tidlige Sorter (Bintje). Skyldes vel tildels at denne ofte blev optaget i det daarligste Vejr (September)« (P. Trosborg, Brande). Middelsildige og sildige Sorter synes ikke at være stærkt angrebet.

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*). Angrebene synes som oftest at være godartede: »Der forekommer som altid baade meget stærke og svagere Angreb her. De meget stærke Angreb dog mindre hyppige end ofte før. Det er ikke et Skurvaar i Aar« (P. Trosborg, Brande). »Angreb findes, men uden Betydning« (H. Agergaard, Askov). Der skrives fra et Par Egne, at Skurven der har bredt sig ret stærkt, fordi Kartoffeldyrkning i de seneste Aar har bredt sig til stærkt kalket Jord (J. Vang, Ejby; Engelhart Jensen, Morsø).

Sølvskurv (*Spondylocladium atrovirens*) skæmmede Udseendet hos indsendte Kartoffelknolde.

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*). Statens Plantetilsyn meddeler, at ny Angreb af denne Svamp i Aar blev konstateret i følgende 15 ny Kommuner: Solbjerg-Sundby (Thisted Amt), Seber (Aalborg Amt), Hasseris (Aalborg A.), Dronningborg Lndsg. (Randers A.), Nr. Aarslev-Hørning (Randers A.), Tostrup-Roum (Viborg A.), Langaa-Thorup-Sdr. Vinge (Viborg A.), Fuur (Viborg A.), Kobberup-Feldingbjerg-Gammelstrup (Viborg A.), Resen-Humlum (Ringkøbing A.), Gørding (Ribe A.), Tistrup (Ribe A.), Aastrup (Haderslev A.), Vodder (Tønder A.) og Jystrup-Valsøllille (Sorø A.).

Luftkartofler synes i Aar at være særligt almindelig, hvilket kan skyldes stærke og almindelige Angreb af Kartoffel-Rodfiltsvamp, men ogsaa Gnav af Smølderlarver og anden Skade paa de underjordiske Stængeldele kan være Aarsag til denne Foreteelse.

Vaad Forraadnelse (*Bakteriose*) synes i mange Egne at være ret almindelig, og undertiden er Ødelæggelsen stærk, især hvor Kartofflerne er taget op og kulet under uheldige Vejrforhold, hvilket desværre i Aar ofte har været uundgaaeligt, især ved tidlige og middeltidlige Sorter. Der skrives ogsaa om enkelte Tilfælde med stærk Forraadnelse hos middelsildige Sorter, der blev dyrket paa lav, vandfyldt Jord.

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PAA HAVEBRUGSPLANTER. FRUGTTREER.

Priksyge synes gennemgaaende at være meget lidt udbredt i Aar, der nævnes fra forskellige Steder, at der er set enkelte angrebne Æbler, særlig af Tyrrestrup, men af og til ogsaa af Graastener, Husmoder og Springrove Codlin. Som sædvanlig er det paa Træer med faa, men store, Æbler, at der findes Frugter med Priksyge. Kun i Haver i Østjylland synes Priksyge at være af Betydning, herfra skrives: »Ses almindeligt paa de Sorter, der almindeligt lider af Priksyge — Husmoder og Tyrrestrup« (Ejv. Thomsen).

Glasæbler er meget sjældne i Aar.

Revnede Æbler er almindelige i Aar, hvilket ikke kan undre, da der som nævnt i tidligere Maanedsoversigter er usædvanligt meget Skurv i Aar. Skurven synes dog ikke altid at skulle have al Skylden for Revnerne. Der skrives herom fra Varde-Esbjergene: »Der meldes mere om revnede Frugter end normalt, og mere end man godt kan give Skurven Skylden for, f. Eks. findes store flotte Bramley, der kan være revnede helt ind til Kærnehuset (ved Tjæreborg m. fl. Steder). At f. Eks. Cox' Pomona har mange Revner (fra den vandfyldte Stilkhule) undrer ikke saa meget, som naar det gælder de mere vinterfaste Sorter. Man maa være tilbøjelig til at give den unormalt store Nedbør i August-September en Del af Skylden« (Martin Sørensen).

PRYDPLANTER.

Krongalle (*Pseudomonas tumefaciens*) fandtes paa alle Georginerne i en Have ved Vejle (Ejv. Thomsen).

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPLANTER. KORN OG GRÆSSER.

Gaasebillelarver se Diverse.

BEDER.

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Fra Askov skrives: »Angreb var kun til Stede i mindre Grad i Maanedens Løb, men ødelagte Blade var dog almindelige« (H. Agergaard). Fra Ulfborg: »3. Generation af Bedefluelarver ødelagde en Del Roetop, dog var Toppen gennemgaaende af god Kvalitet baade til Ensilering og Opfodring. Frosten i den sidste Uge har imidlertid givet den et noget forpjusket Udseende« (K. Bank). Fra Ulfstrup: »Kun ganske enkelte Steder kunde Angreb af 3. Generation spores her paa Eggen, og Bederoetoppen har gennemgaaende været af fin Kvalitet. Stærk Nattefrost (10—12°) har dog gjort betydelig Skade« (S. Højer-Pedersen). Fra Odense: »Svagt Angreb i de fleste Marker« (P.

Bruun Rasmussen). Fra Skelskør: »Enkelte svage Angreb« (H. Wraae-Jensen).

BÆLGPLANTER.

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Fra Jyderup skrives: »Kløversnudebiller har mange Steder gnavet stærkt i det nye Kløverudlæg. Det kniber med at faa Frøavlerne til at forstaa Faren ved at nyudlægge Frøkløver op til den gamle Frømark. I et almindeligt Græsmarksudlæg er Kløveren stærkt gnavet ved Invasion fra Nabomarken, som var Frøkløver« (H. Clausen).

KORSBLOMSTREDE.

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). De fleste Indberetninger karakteriserer Angrebene som værende uden større Skadevirkning. Fra Askov meldes: »Kaalroerne har været stærkt angrebet, men Roernes Sundhedstilstand bedredes meget i Maanedens Løb« (H. Agergaard). Fra Morsø: »Ingen Marker paa Øen uden Krusesyge. Ofte 70—95 % syge Planter« (Engelhart Jensen). Fra Hammershøj: »Er almindelig i alle Marker, men har næppe nogen Betydning for Udbyttet« (J. M. Pedersen).

Kaalfluelarver (*Chortophila spp.*). Der foreligger kun lidt om Angreb af *Chortophila floralis* i de store Roer. Fra Brande skrives: »Angrebene er ret almindelige paa de fleste tørre Sandjorder« (P. Trosborg). De øvrige Beretninger melder kun om svage Angreb, eller at Angreb ikke er bemærket. Fra Løgstør skrives: »Ret stærke Angreb af Kaalfluens Larve er iagttaget i en Kaalmark, baade Rosen-, Hvid- og Rødkaal« (Jørgen Jørgensen). I Rosenkaal er det ikke sjældent, at finde Larverne i Hovederne.

SKÆRMPLANTER.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Fra Østjylland skrives: »Flere Steder har Gulerødder, som har været vandet i Forsommeren med Frugttrækربولineum (0.5 %) været stærkt angrebet af Gulerodsfluen i Oktober« (E. Thomsen).

FRUGTTÆRER OG FRUGTBUSKE.

Rønnebærmøl (*Argyresthia conjugella*). Fra Varde-Esbjerg skrives: »Ved Efteraarets Udstillinger og Sortsbestemmelser, er der bemærket flere Angreb af Rønnebærmøllens Larve end normalt her, uden at man derfor for indeværende Tidspunkt kan karakterisere Angrebene som almindelige og ondartede« (M. Sørensen).

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Efter de indkomne Beretninger af dømme har Angrebet kun lokalt været af større Betydning.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Angrebene synes ikke at have bredt sig i Oktober. Belægningen med Vinteræg bedømmes forskelligt.

KØKKENURTER.

Selleritægen (*Lygus kalmi*). Et Angreb paa Selleri fandtes ved Borris i Maanedens Begyndelse.

PRYDPLANTER.

Gaasebillelarver se Diverse.

Mider (*Tarsonemus latus*). Ved Rødovre fandtes et Angreb paa Fatshedera.

DIVERSE.

Gaasebillelarver (*Phyllopertha horticola*). Der er indløbet en Del Forespørgsler vedrørende dette Skadedyr, der optraadte i Rug- og Græsmarker, Græsplæner samt i en Planteskole ved Aalborg, hvor over 250.000 helt unge Sitkagraner blev dræbt. Larverne antages ofte for Oldenborrelarver, men kendes bl. a. fra disse paa, at de kan kravle paa Bugen hen ad en plan Flade! Særlig paa Fyn syntes Larverne at have været almindelige. Fra Nyborg skrives saaledes: »En Rugmark, nærmest engagtig Jord, var pletvis næsten fuldstændig raseret, hvorfor Rugen maatte harves om. Larverne fandtes i et tykt Lag i et Par Centimeters Dybde« (N. E. Hansen).

Gammauglen (*Plusia gamma*). Iagttagelser i Frilandsinsektarium ved Lyngby har vist, at der er fremkommet en anden Larvegeneration. Der fandtes Larver af forskellig Størrelse. De ældste forpuppede sig i Maanedens Løb. Ogsaa paa Friland har vi fundet Larver, dog i ringe Antal. Det er endnu et aabent Spørgsmaal, om Larver eller Pupper kan overvinde under vore Forhold, eller om Gammauglen udelukkende optræder som tilflyvende Gæst her i Landet. Fra Praktis foreligger der ingen Meddelelser om Fund af Larver eller andre Stadier.

PROSPER BOVIEN.

